

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Dukesa a členiek senátu JUDr. J. Zemaníkovej a Mgr. Ľudmily Kúdelovej, v právnej veci žalobcu **R. I. L.**, so sídlom v E. S., K., S., zastúpeného, JUDr. K. K., advokátkou, so sídlom v H., proti žalovaným **1) Ing. K. S., 2) MUDr. E. S.**, oboch bytov S., **3) Mgr. G. K., 4) JUDr. M. K.**, oboch bytom V., žalovaných 1), 2), 3) zastúpených žalovanou 4) advokátkou so sídlom Z., **o určenie pravosti a výšky pohľadávky**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. októbra 2011, č. k. 13 Cbi 3/2010 – 188, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovaným **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou žalobca žiadal určiť, že žalovanými popretá pohľadávka 700 225,72 E. je oprávnená a zistená pohľadávka I. triedy voči úpadcovi E. I. a. s., v konkurze vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3K 191/2002.

Žalobu zamietol vychádzajúc zo skutkového zistenia, že proti úpadcovi E. I. a. s., bol uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 7. marca 2008 sp. zn. 3K 191/2002 vyhlásený konkurz a za správcu podstaty bol ustanovený JUDr. J. K.. Na prieskumnom pojednávaní 2. decembra 2009 pôvodný veriteľ Ing. arch. P. V. a správca podstaty popreli pohľadávky žalovaných, načo títo podali na súd žalobu o určenie pravosti pohľadávky prihlásených pohľadávok. Žalovaní v konaní neboli úspešní, keď súd ich žalobu právoplatne odmietol. Keďže žalovaní nie sú konkurznými veriteľmi zanikol aj právny dôvod na určenie pravosti pohľadávky. Súd prvého stupňa v odôvodnení okrem toho uviedol, že sa stotožňuje s námietkou žalovaných, že žalobca nie aktívne legitimovaný na uplatňovanie pohľadávky určovacou žalobou. Pohľadávku prihlásil do konkurzu veriteľ Ing. arch. P. V.. V konaní nebolo preukázané, že menovaný pohľadávku postúpil terajšiemu žalobcovi. V konaní nedošlo ex lege k zámene účastníkov dňom oznámenia nového veriteľa, z dôvodu, že neboli pripojené predpísané listiny, najmä príslušné prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok, na ktoré žalobca poukazuje.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca. V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa rozhodol na pojednávaní bez účastníkov konania, hoci preto nebolo splnené podmienky a mal pojednávanie odročiť. Právny zástupca žalobcu oznámil zástupcovi žalovaných, že požiada o odročenie pojednávania, ale keďže k podaniu mieni pripojiť nové dôkazy bude rozsiahlejšie podanie podané až večer deň pred pojednávaním. Z uvedeného usúdil, že súd pravdepodobne pojednávanie odročí z dôvodu, že žalovaný nebude mať možnosť oboznámiť sa s novopredloženými dôkazmi. Po komunikácii s konajúcim súdom mu poslal podanie, ktorým súhlasí s odročením pojednávania. Súd napriek uvedenému vo veci konal v neprítomnosti žalobcu a rozhodol, hoci bolo zrejmé, že nemal možnosť oboznámiť sa s novými skutočnosťami, ktoré mu neboli známe alebo, ktoré dotedy v konaní neboli uplatňované. Uvedeným postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a brániť svoje práva. Nesprávny je aj právny záver súdu prvého stupňa, že nedošlo k zámene účastníkov konkurzného konania. K oznámeniu o postúpení pohľadávky pripojili zmluvu o postúpení pohľadávky. V zmluve je uvedené, že kúpna cena za postúpenie pohľadávok a spôsob úhrady je špecifikovaná v prílohe k zmluve. Hoci v zmluve nie je uvedené, že príloha je nedeliteľnou súčasťou zmluvy, na výzvu správcu mu ju poslali. Keďže v nej uvedené údaje sú predmetom obchodného tajomstva, bola na nej výška ceny za postúpenie vymazaná. Konkurzný súd takto doložené postúpenie považoval za dostatočné a terajšiemu žalobcovi poslal oznámenie

o popretí pohľadávky s výzvou, aby pravosť a výšku pohľadávky uplatnil na súde určovacou žalobou. Súd prvého stupňa rozhodol bez náležitého zistenia skutkového stavu a dospel k nesprávnemu právnemu záveru. Žalobca preto žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný žiadali napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedli, že okrem nedostatkov žaloby vytykaných v priebehu konania, nebolo ani zistené, kto je vlastne terajší žalobca, kto je jeho štatutárnym orgánom, nie je zrejmé kto udelil zástupkyňi žalobcu splnomocnenie a apostille nie je preložené do slovenčiny. Účastníctvo žalovaných v konaní je nepochybné, pretože v čase konania prieskumného pojednávania boli konkurznými veriteľmi s právom popierať každú prihlásenú pohľadávku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie na pojednávaní, po doplnení dokazovania spismi Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 Cbi 8/2009 a 4 Cbi 1/2011 podľa § 213 ods. 3, 4, a 5 O. s. p. dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť. O odvolaní rozhodol na pojednávaní bez účasti žalobcu a jeho zástupcu, keď právny zástupca svoju neúčasť ospravedlnil s tým, že súhlasí aby odvolací súd rozhodol v jeho neprítomnosti.

Odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca sa nestal účastníkom konkurzného konania a nemal tým právny dôvod na podanie určovacej žaloby. Je pravdou, že zmena veriteľa pohľadávky v dôsledku postúpenia pohľadávky sama o sebe nemá procesné účinky, čo znamená, že postupník sa ex lege nestáva konkurzným veriteľom (procesným nástupcom veriteľa, ktorý pohľadávku do konkurzu prihlásil). Podmienky za akých dochádza k zmene účastníka konkurzného konania stanovuje § 7 ods. 4 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV). Tak ako v každom konaní, tak aj v konkurznom konaní, je skúmanie a rozhodovanie o tom, kto je účastníkom konania v kompetencii konajúceho súdu, v tomto prípade konkurzného súdu. On skúma a rozhoduje aj o tom, či boli splnené podmienky pre zámenu účastníkov podľa § 7 ods. 4 ZKV. Nič na tom nemení úprava, podľa ktorej formou písomného rozhodnutia vyjadruje len negatívne stanovisko k splneniu podmienok zámény účastníkov, teda nepripustenie zámény. Ak považuje podmienky pre zámenu účastníkov za splnené, bez ďalšieho s postupníkom koná ako s účastníkom. Tak tomu bolo aj v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3K 191/2002. Súd listom z 4. marca 2010 č. k . 3K 191/2002 – 513/27

žalobcovi oznámil, že jeho pohľadávku žalovaní popreli a vyzval ho, aby pravosť a výšku pohľadávky uplatnil určovacou žalobou na súde. Ak by konkurzný súd dospel k záveru, že podmienky pre zámenu účastníkov konkurzného konania nie sú splnené, vyjadril by to vydaním negatívneho rozhodnutia. V takom prípade by však musel o popretí pohľadávky upovedomiť a vyzvať na podanie určovacej žaloby pôvodného konkurzného veriteľa Ing. arch. V..

Súd konajúci o určovacej žalobe nie je nadriadeným konkurzného súdu a nemôže preto hodnotiť správnosť jeho rozhodnutia alebo postupu. Splnenie podmienok pre zámenu účastníkov konkurzného konania musia účastníci preukázať konkurznému súdu a nie súdu rozhodujúcemu o určovacej žalobe. Ak konkurzný súd považuje žalobcu za účastníka konkurzného konania, nemôže konajúci súd dospieť k opačnému záveru. Odhliadnuc od uvedeného, odvolací súd nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že neboli splnené podmienky pre zámenu účastníkov. Ako podmienku pre zámenu účastníkov § 7 ods. 4 ZKV, okrem oznámenia, v prípade prevodu pohľadávky, vyžaduje len doloženie zmluvy o postúpení pohľadávky. Žalobcom predložená zmluva (kópia na č. 1. 50 p. v.) má náležitosti, ktoré dostatočne definujú úkon pôvodného veriteľa a terajšieho žalobcu ako postúpenie pohľadávky (§ 524 Obč. zák.). Je v ňom uvedené kto komu pohľadávku postupuje a je v ňom definovaná pohľadávka, ktorá sa postupuje (vrátane údajov o tom, že je prihlásená do konkurzu a sp. zn. konkurzného konania). Zo žiadneho zákonného ustanovenia nemožno vyvodiť, že zmluva musí obsahovať údaj o tom, či ide o postúpenie za odplatu alebo bezodplatné, výšku odplaty a jej splatnosť. Uvedené údaje sú pre účely rozhodovania o tom, či došlo k prevodu do konkurzu prihlásenej pohľadávky bezvýznamné. Významné by mohli byť, ak účinky postúpenia boli prípadne viazané na zaplatenie odplaty. Predložená zmluva však takúto podmienku nestanovuje a podľa čl. III/2 k postúpeniu pohľadávok dochádza podpísaním zmluvy.

Z uvedených dôvodov zamietnutie žaloby pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu považoval odvolací súd za nesprávne.

Z obsahu spisov Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 Cbi 8/2009 a 4 Cbi 1/2011 vyplýva, že žalovaní potom, ako ich pohľadávku prihlásenú do konkurzu poprel úpadca a správca podstaty Ing. J. K., podali 31. decembra 2009 žalobu o určenie ich pravosti. Krajský súd uznesením z 23. júna 2010 č. k. 7 Cbi 8/2009 - 11 podanie (žalobu)

podľa § 43 ods. 2 O. s. p. odmietol. Proti uzneseniu odvolanie podané nebolo, preto nadobudlo právoplatnosť 14. júla 2010. Žalovaní podali 14. júla 2011 návrh na povolenie obnovy konania. Súd návrh uznesením č. k. 4 Cbi 1/2011–12 zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 28. októbra 2011.

Prihlásenie pohľadávky dáva veriteľom postavenie konkurzného veriteľa s právom poprieť každú prihlášku podanú inými veriteľmi (§ 23 ods. 1 ZKV). Právo poprieť pohľadávku umožňuje veriteľom ovplyvňovať celkovú výšku pohľadávok a tým aj mieru uspokojenia vlastnej pohľadávky. Popretím pohľadávky môže zabrániť tomu, aby sa na uspokojovaní pohľadávok z výťažku speňazenia majetku podstaty zúčastnil aj pohľadávky, ktorým chýba právny dôvod (nepravé - neexistujúce).

V čase konania prieskumného pojednávania a popretia pohľadávky žalobcu, žalovaní mali postavenie konkurzných veriteľov a tým aj právo popriať žalovanú pohľadávku. Tým, že neobhájili svoje vlastné popreté pohľadávky v určovacom konaní, boli ich pohľadávky úspešne popreté. Postavenie týchto pohľadávok je rovnaké ako keby v stanovenej lehote nebola podaná určovacia žaloba (§ 23 ods. 5 písm. a) ZKV). Na tieto pohľadávky sa v konkurznom konaní neprihliada. Žalovaní sa tým dostali do postavenia, ako keby žiadnu pohľadávku neprihlásili a stratili postavenie konkurzných veriteľov. Nie je tak dôvod, aby aj naďalej mohli ovplyvňovať priebeh konkurzného konania a mali vplyv na rozdelenie majetku získaného speňazením podstaty.

Žalovaní stratili legitimitáciu na popieranie pohľadávok žalobcu (jeho predchodcu). Ich popierací úkon tak stratil právny podklad. Keďže okrem žalovaných nikto iný pohľadávku nepoprel, treba na ňu hľadiť ako na nepopretú – zistenú pohľadávku (§ 23 ods. 1 ZKV). Žaloba na určenie pravosti a výšky pohľadávky sa tak stala bezpredmetnou a bezdôvodnou.

Odvolačí súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil i keď len z jedného s dôvodov, pre ktoré žalobu zamietol súd prvého stupňa S prihliadnutím na procesnú situáciu a skutočnosť, že postavenie žalobcu v konkurznom konaní neovplyvňuje len samotné zamietnutie žaloby ale aj dôvod pre ktorý bola žaloba zamietnutá a skutočnosť, že procesná situácia bola vyvolaná žalovanými (že neobhájili svoje postavenie konkurzných veriteľov), dospel odvolací súd k záveru, že sú dané dôvody hodné

osobitného zreteľa. Žalovaným, ktorí mali v odvolacom konaní z formálneho hľadiska úspech, preto podľa § 150 ods. 1 O. s. p. nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

V Bratislave 24. marca 2012

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková